

L E G E
privind integrarea străinilor în Republica Moldova

nr. 274 din 27.12.2011

Monitorul Oficial nr.48/144 din 13.03.2012

* * *

C U P R I N S

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

- Articolul 1. Domeniul de reglementare
- Articolul 2. Sfera de aplicare
- Articolul 3. Noțiunile principale
- Articolul 4. Principiile de bază
- Articolul 5. Tipurile activităților de integrare a străinilor
- Articolul 6. Cazuri speciale
- Articolul 7. Rolul de coordonare

Capitolul II
DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE INTEGRARE

Secțiunea 1

Integrarea refugiaților și a beneficiarilor de protecție umanitară

- Articolul 8. Activitățile de integrare a refugiaților și a beneficiarilor de protecție umanitară
- Articolul 9. Sesiunile de acomodare socioculturală
- Articolul 10. Cursuri de studiere a limbii de stat
- Articolul 11. Accesul la educație
- Articolul 12. Accesul la piața forței de muncă
- Articolul 13. Accesul la serviciile medicale
- Articolul 14. Accesul la sistemul de protecție socială

Secțiunea a 2-a

Integrarea celorlalte categorii de străini

- Articolul 15. Accesul la activitățile de integrare
- Articolul 16. Acomodarea socioculturală
- Articolul 17. Studiarea limbii de stat
- Articolul 18. Facilitarea accesului la piața forței de muncă
- Articolul 19. Accesul la serviciile medicale
- Articolul 20. Accesul la sistemul de protecție socială
- Articolul 21. Accesul la educație

Capitolul III
DESFĂȘURAREA PROGRAMULUI DE INTEGRARE

- Articolul 22. Depunerea și examinarea cererii de participare la programul de integrare și angajamentul de integrare
- Articolul 23. Planul individual de integrare
- Articolul 24. Perioada de realizare a planului individual de integrare
- Articolul 25. Facilități de cazare
- Articolul 26. Obligațiile străinilor beneficiari ai programelor de integrare
- Articolul 27. Finanțarea programelor de integrare

Capitolul IV
REGIMUL APLICABIL UNOR CATEGORII SPECIALE DE STRĂINI

- Articolul 28. Asistența cazurilor speciale
- Articolul 29. Asistența minorilor neînsoțiți care au obținut o formă de protecție în Republica Moldova

Capitolul V
ROLUL INSTITUȚIILOR STATULUI ÎN PROCESUL DE INTEGRARE

- Articolul 30. Atribuțiile autorității competente pentru străini
- Articolul 31. Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
- Articolul 32. Ministerul Educației
- Articolul 33. Ministerul Culturii
- Articolul 34. Ministerul Sănătății
- Articolul 35. Autoritățile administrației publice locale
- Articolul 36. Colaborarea pentru facilitarea integrării străinilor
- Articolul 37. Mecanismul de coordonare a procesului de integrare
- Articolul 38. Soluționarea litigiilor și răspunderea juridică pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

Capitolul VI
DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

- Articolul 39. Intrarea în vigoare. Îndatoririle Guvernului. Dispoziții tranzitorii

Având în vedere necesitatea stabilirii unui cadru juridic uniform privind integrarea străinilor în viața economică, socială și culturală a Republicii Moldova, a asigurării drepturilor, libertăților și a determinării obligațiilor acestora,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege asigură transpunerea parțială a Directivei Consiliului European nr.83/2004/CE din 29 aprilie 2004 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și la conținutul protecției acordate.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de reglementare

Prezenta lege reglementează procesul și modalitățile de facilitare a integrării străinilor în Republica Moldova.

Articolul 2. Sfera de aplicare

(1) Prezenta lege este aplicabilă următoarelor categorii de străini:

- a) străinii titulari ai dreptului de ședere provizorie pentru reîntregirea familiei;
- b) străinii titulari ai dreptului de ședere provizorie în scop de muncă;
- c) străinii titulari ai dreptului de ședere provizorie pentru studii;
- d) străinii titulari ai dreptului de ședere provizorie pentru activități umanitare sau religioase;
- e) străinii titulari ai dreptului de ședere permanentă;
- f) persoanele cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid în Republica Moldova;
- g) străinii care au obținut una din următoarele forme de protecție în Republica Moldova: statut de refugiat, protecție umanitară, azil politic.

(2) Nu intră sub incidența prezentei legi:

- a) străinii titulari ai dreptului de ședere provizorie pentru tratament medical de lungă durată, balneosanatorial, de recuperare sau pentru alte activități ce nu presupun acordarea dreptului de ședere permanentă în Republica Moldova;
- b) străinii care beneficiază de protecție temporară;
- c) persoanele care, potrivit legii, au dreptul de dobândire sau redobândire a cetățeniei Republicii Moldova;
- d) alte categorii de persoane, pentru care este stabilit un regim juridic aparte conform legislației naționale sau reglementărilor internaționale.

Articolul 3. Noțiunile principale

În sensul prezentei legi, noțiunile principale au următoarele semnificații:

integrare – proces de participare activă a străinilor care au obținut o formă de protecție sau un drept de ședere în Republica Moldova la viața economică, socială și culturală a societății moldovenești, prin care ei sînt împuterniciți să contribuie și să-și valorifice întreg potențialul ca membri ai acestei societăți, să-și realizeze drepturile și să-și îndeplinească obligațiile fără discriminare sau excluziune socială pentru propriul lor beneficiu și pentru beneficiul statului;

acomodare socioculturală – dobîndirea de către străini a unui minim de cunoștințe generale despre societatea, cultura, economia și istoria Republicii Moldova, necesare conviețuirii sociale;

program de integrare – ansamblu de măsuri și activități necesare pentru facilitarea integrării sociale a străinilor care au obținut o formă de protecție în Republica Moldova, desfășurate la cererea acestora, prin cooperarea dintre autoritățile publice de nivel central și local și sectorul neguvernamental;

angajament de integrare – acord încheiat în formă scrisă între solicitantul programului de integrare și autoritatea competentă pentru străini privind participarea la programul de integrare;

plan individual de integrare – totalitatea activităților de integrare identificate pentru beneficiarul programului de integrare de către actorii implicați în proces;

asistență specializată – asistență oferită de un personal pregătit în cadrul centrelor special amenajate pentru cazurile speciale.

Articolul 4. Principiile de bază

(1) Procesul de integrare a străinilor în Republica Moldova se realizează cu respectarea principiului nondiscriminării, al interesului superior al copilului și al egalității de tratament.

(2) Activitățile de integrare a străinilor se realizează prin evaluarea fiecărui caz în parte.

Articolul 5. Tipurile activităților de integrare a străinilor

(1) Străinii care intră sub incidența prezentei legi beneficiază, prin intermediul autorităților administrației publice centrale de specialitate și al autorităților administrației publice locale, de următoarele activități de integrare:

a) sesiuni de acomodare socioculturală (instruiri privind valorile și tradițiile naționale, sistemul de organizare politico-administrativă a Republicii Moldova);

b) cursuri de studiere a limbii de stat;

c) informare și consiliere privind modalitățile de acces la piața forței de muncă, la serviciile medicale și la măsurile de protecție socială;

d) servicii de orientare și formare profesională în vederea facilitării integrării economice, în corelare cu capacitățile și necesitățile pieței forței de muncă a Republicii Moldova.

(2) Străinii care au obținut azil politic în Republica Moldova vor beneficia de activitățile prevăzute pentru refugiați.

Articolul 6. Cazuri speciale

Străinii care au obținut o formă de protecție în Republica Moldova și care au potențial redus de autoîntreținere (minorii neînsoțiți, familiile monoparentale cu copii, familiile cu trei sau mai mulți copii aflați la întreținere, persoanele cu dizabilități, persoanele care au atins vârsta de pensionare), condiționat de factori de natură obiectivă și independenți de voința acestora, beneficiază de acces egal și echitabil la asistență ca și cetățenii Republicii Moldova, în condițiile legislației în vigoare.

Articolul 7. Rolul de coordonare

(1) Ministerul Afacerilor Interne prin structura sa responsabilă – autoritatea competentă pentru străini – coordonează procesul de integrare a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova.

(2) Autoritățile administrației publice centrale și locale vor colabora pentru realizarea prevederilor prezentei legi și vor coopera cu autoritatea competentă pentru străini în vederea realizării eficiente a procesului de integrare a străinilor.

Capitolul II

DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE INTEGRARE

Secțiunea 1

Integrarea refugiaților și a beneficiarilor de protecție umanitară

Articolul 8. Activitățile de integrare a refugiaților și a beneficiarilor de protecție umanitară

(1) Refugiații și beneficiarii de protecție umanitară au acces la toate activitățile de integrare stipulate la art.5 alin.(1), precum și la activitățile de integrare prevăzute în capitolul III.

(2) În cazul refugiaților și al beneficiarilor de protecție umanitară sînt elaborate programe de integrare, susținute integral sau parțial din mijloace publice sau din surse externe de finanțare și realizate prin cooperarea dintre autoritățile publice de nivel central și local și sectorul neguvernamental.

Articolul 9. Sesiunile de acomodare socioculturală

(1) Refugiații și beneficiarii de protecție umanitară participă la sesiuni de acomodare socioculturală în condiții identice celor aplicate altor categorii de străini menționate la art.2.

(2) Sesiunile de acomodare socioculturală sînt obligatorii, fiind organizate de Ministerul Culturii și Ministerul Educației, în colaborare cu autoritatea competentă pentru străini, în primele 30 de zile de la data obținerii unei forme de protecție, prin intermediul autorităților administrației publice locale de la locul de trai, în cadrul unor instituții specializate.

(3) În procesul de organizare și desfășurare a sesiunilor de acomodare socioculturală pot fi atrase organizații neguvernamentale cu preocupări specifice în domeniu.

(4) Organizarea sesiunilor de acomodare socioculturală se efectuează din mijloacele financiare disponibile ale autorităților și instituțiilor responsabile sau din surse externe de finanțare și susținere a programelor de integrare.

Articolul 10. Cursuri de studiere a limbii de stat

(1) Cursurile de studiere a limbii de stat pentru refugiați și beneficiarii de protecție umanitară sînt organizate de Ministerul Educației prin intermediul instituțiilor de învățămînt din subordine, precum și de autoritățile administrației publice locale de la locul de trai, pe baza cererii depuse la autoritatea competentă pentru străini. Cursurile sînt gratuite.

(2) La încheierea cursului de studiere a limbii de stat, o comisie desemnată de direcția raională/municipală de învățămînt, tineret și sport sau de instituția de învățămînt superior asigură evaluarea nivelului de cunoaștere a limbii de stat și eliberează un certificat de participare.

(3) Certificatul de participare la cursul de studiere a limbii de stat prevăzut la alin.(2) nu va fi luat în considerare la înscrierea străinului în sistemul de învățămînt, la evaluarea competenței sale lingvistice în vederea obținerii cetățeniei Republicii Moldova sau la stabilirea nivelului de cunoaștere a limbii de stat în cazul solicitării dreptului de ședere permanentă în Republica Moldova.

(4) La elaborarea metodologiei, la stabilirea duratei și a programului cursurilor de studiere a limbii de stat, Ministerul Educației va lua în considerare specificul categoriei beneficiarilor unei forme de protecție.

Articolul 11. Accesul la educație

(1) Refugiații și beneficiarii de protecție umanitară sînt încadrați în învățămîntul preșcolar, primar și general secundar în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii Republicii Moldova.

(2) Minorii care au dobîndit o formă de protecție în Republica Moldova beneficiază, pe durata unui an școlar, de un curs gratuit de inițiere în limba de stat în vederea integrării în sistemul de învățămînt.

(3) Pe durata cursului de inițiere, minorii participă gratuit la activitățile didactice cu caracter teoretic, practic și recreativ din cadrul unităților școlare.

(4) La încheierea cursului de inițiere, o comisie de evaluare a cărei componență și funcționare se stabilesc de direcția raională/municipală de învățămînt, tineret și sport apreciază

nivelul de cunoaștere a limbii de stat și stabilește înscrierea minorilor în anul de studiu corespunzător.

(5) Refugiații și beneficiarii de protecție umanitară au acces la învățământul secundar profesional, mediu de specialitate și superior, de asemenea acestora li se recunosc actele de studii și titlurile academice obținute în străinătate, în condițiile prevăzute de legislația națională și de acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 12. Accesul la piața forței de muncă

(1) Refugiații și beneficiarii de protecție umanitară au acces la piața forței de muncă, la sistemul asigurărilor pentru șomaj, la măsurile de prevenire a șomajului și de stimulare a ocupării forței de muncă în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii Republicii Moldova.

(2) Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, prin intermediul agențiilor pentru ocuparea forței de muncă, dispune măsurile necesare pentru adaptarea serviciilor oferite la nevoile specifice ale beneficiarilor programelor de integrare, care includ:

a) organizarea de către agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă a unor programe de formare profesională;

b) implicarea în facilitarea relației dintre beneficiarii programelor de integrare și potențialii angajatori;

c) asigurarea înregistrării beneficiarilor programelor de integrare aflați în căutarea unui loc de muncă;

d) identificarea locurilor de muncă vacante și asigurarea informării beneficiarilor programelor de integrare;

e) identificarea modalităților oportune de comunicare cu străinii care au obținut o formă de protecție în Republica Moldova și solicită servicii de integrare pe piața muncii, în colaborare cu autoritatea competentă pentru străini;

f) acordarea indemnizației pentru șomaj, cu respectarea condițiilor prevăzute la art.30 din Legea privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

(3) Refugiații și beneficiarii de protecție umanitară pot beneficia de servicii de orientare și formare profesională oferite și de alte organizații cu preocupări în domeniu.

(4) Persoanele incluse în programul de integrare nu pot refuza nemotivat locul de muncă propus.

Articolul 13. Accesul la serviciile medicale

(1) Refugiații și beneficiarii de protecție umanitară au acces la servicii medicale în cadrul sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală în aceleași condiții cu cele stabilite de lege pentru cetățenii Republicii Moldova.

(2) Prima de asigurare obligatorie de asistență medicală se achită începând cu data obținerii unei forme de protecție.

(3) Pentru beneficiarii unei forme de protecție incluși într-un program de integrare, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală este oferită de către stat în perioada desfășurării programului.

Articolul 14. Accesul la sistemul de protecție socială

Refugiații și beneficiarii de protecție umanitară au acces la sistemul public de asigurări sociale și la sistemul național de asistență socială în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii Republicii Moldova.

Secțiunea a 2-a

Integrarea celorlalte categorii de străini

Articolul 15. Accesul la activitățile de integrare

(1) Străinii specificați la art.2 alin.(1) lit.a), d), e) și f) beneficiază de activitățile de integrare prevăzute la art.5 alin.(1) lit.a)–c).

(2) Străinii specificați la art.2 alin.(1) lit.b) și c) beneficiază de activitățile de integrare prevăzute la art.5 alin.(1) lit.a) și b).

Articolul 16. Acomodarea socioculturală

(1) Minimul de cunoștințe necesar acomodării socioculturale a străinului se stabilește în baza metodologiei elaborate de Ministerul Culturii cu consultarea Ministerului Educației, acestea fiind verificate prin testarea străinului la finele activității de integrare în limba de stat sau, după caz, într-o limbă de circulație internațională. Modul de organizare a sesiunilor de acomodare socioculturală și de certificare a cunoștințelor se stabilește de comun acord de către autoritatea competentă pentru străini, Ministerul Culturii și Ministerul Educației.

(2) Sesiunile de acomodare socioculturală sînt un element indispensabil de integrare a străinilor, fiind realizate prin intermediul autorităților administrației publice locale de la locul de trai, în instituții specializate, din mijloacele financiare disponibile ale autorităților și instituțiilor responsabile sau din surse externe de finanțare.

(3) În procesul de organizare și desfășurare a sesiunilor de acomodare socioculturală pot fi atrase organizațiile neguvernamentale cu preocupări specifice în domeniu.

(4) Străinul poate beneficia de o singură sesiune gratuită de acomodare socioculturală. În cazul în care străinul nu a susținut testul prevăzut la alin.(1), acesta poate urma în mod repetat sesiunea de acomodare socioculturală contra plată.

Articolul 17. Studierea limbii de stat

(1) Cunoașterea limbii de stat este o condiție obligatorie pentru acordarea dreptului de ședere permanentă pe teritoriul Republicii Moldova și una din condițiile de bază ale integrării economice, sociale și culturale a străinilor.

(2) Metodologia și programul cursurilor de studiere a limbii de stat sînt elaborate de Ministerul Educației în colaborare cu autoritatea competentă pentru străini. Cursurile sînt oferite contra cost, pe baza cererii depuse de străin la autoritatea competentă pentru străini.

(3) Cursurile de studiere a limbii de stat se organizează de Ministerul Educației prin intermediul instituțiilor de învățămînt din subordine, precum și de către autoritățile administrației publice locale de la locul de trai.

(4) Evaluarea nivelului de cunoaștere a limbii de stat se face în condițiile art.10 alin.(2) și (3).

(5) Sînt scutiți de evaluarea nivelului de cunoaștere a limbii de stat străinii care au atins vîrsta de pensionare, precum și categoriile de persoane care nu pot urma cursurile din cauza unor dizabilități fizice sau psihice.

(6) Ministerul Educației, în conformitate cu actele normative în vigoare, va recunoaște perioadele/actele de studii și calificările obținute de străini în străinătate în vederea înscrierii acestora în instituțiile de învățămînt din Republica Moldova sau încadrării lor în cîmpul muncii.

Articolul 18. Facilitarea accesului la piața forței de muncă

(1) Facilitarea accesului străinilor la piața forței de muncă, cu excepția celor specificați la art.2 alin.(1) lit.b) și c), se realizează prin măsuri de informare privind oportunitățile de pe piața muncii, serviciile de mediere a muncii, serviciile de orientare și formare profesională și alte servicii de ocupare, conform legislației în vigoare.

(2) Serviciile de orientare și formare profesională sînt oferite străinului pe baza cererii depuse la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă sau la autoritatea competentă pentru străini care, ulterior, o transmite Agenției.

(3) Serviciile specificate la alin.(2) sînt oferite de către agențiile teritoriale de ocupare a forței de muncă în funcție de posibilitățile și necesitățile pieței forței de muncă și ale economiei naționale.

(4) Ministerul Educației elaborează mecanisme de recunoaștere sau de echivalare a competențelor și calificărilor profesionale obținute de străini în țările lor de origine și asigură evidența stocului informațional privind străinii care au solicitat accesul pe piața forței de muncă.

(5) Străinii titulari ai dreptului de ședere provizorie în scop de muncă beneficiază de acțiuni ce țin de integrare, limbă și sănătate în corespundere cu contractul individual de muncă încheiat cu angajatorul. (Angajatorul este partea responsabilă de integrarea lucrătorului migrant.)

Articolul 19. Accesul la serviciile medicale

Străinii specificați la art.2 alin.(1) lit.a)–f), încadrați în muncă în Republica Moldova în baza unui contract individual de muncă, precum și cetățenii străini și apatrizii cu domiciliul în Republica Moldova au aceleași drepturi și obligații privind accesul la serviciile medicale ca și cetățenii Republicii Moldova, în condițiile prevăzute de lege.

Articolul 20. Accesul la sistemul de protecție socială

Străinii specificați la art.2 alin.(1) lit.a)–f) au acces la sistemul public de asigurări sociale și la sistemul național de asistență socială în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii Republicii Moldova.

Articolul 21. Accesul la educație

(1) Străinii au acces la învățământul preșcolar, primar și secundar general în condiții similare cu cele stabilite pentru cetățenii Republicii Moldova.

(2) Accesul la sistemul de învățământ secundar profesional, la învățământul mediu de specialitate și la cel superior se realizează în condițiile stabilite de lege.

Capitolul III

DESFĂȘURAREA PROGRAMULUI DE INTEGRARE

Articolul 22. Depunerea și examinarea cererii de participare la programul de integrare și angajamentul de integrare

(1) Refugiații și beneficiarii de protecție umanitară sînt incluși în programele de integrare pe baza cererilor individuale și conform unui angajament de integrare încheiat între solicitantul programului de integrare și autoritatea competentă pentru străini.

(2) Cererea de participare la programul de integrare se depune la autoritatea competentă pentru străini în termen de 30 de zile de la data obținerii unei forme de protecție.

(3) După înregistrarea cererii, persoana care solicită admiterea în programul de integrare este interviuată de personalul desemnat al autorității competente pentru străini, fiind întocmită o fișă de evaluare a nevoilor individuale în vederea stabilirii tipului de asistență sau a activităților necesare pentru integrarea socială a acestuia.

(4) Angajamentul de integrare menționat la alin.(1) cuprinde:

a) datele de identificare a părților;

b) drepturile și obligațiile fiecărei părți;

c) perioada de implementare a planului de măsuri și condițiile de prelungire a acestuia;

d) situațiile în care încetează sau se modifică aplicarea măsurilor prevăzute în planul individual.

(5) La angajament se anexează fișa de evaluare și planul individual.

(6) Străinii incluși în programele de integrare sînt obligați să informeze autoritatea competentă pentru străini despre schimbările ce ar putea afecta prezența lor la activitățile de integrare.

(7) Nerespectarea de către străin a obligațiilor stipulate în angajamentul de integrare atrage încetarea aplicării uneia sau mai multor măsuri prevăzute în programul de integrare.

(8) Refugiații și beneficiarii de protecție umanitară care nu participă la programe de integrare își asumă responsabilitatea de a se integra pe cont propriu.

(9) Cererea de participare la programul de integrare poate fi depusă o singură dată.

Articolul 23. Planul individual de integrare

(1) Nevoile individuale identificate de către autoritatea competentă pentru străini în cadrul interviului se aduc la cunoștința autorităților relevante împreună cu care, în termen de 30 de zile, se elaborează planul individual de integrare ce cuprinde obiectivele stabilite pentru beneficiar, termenele de realizare, activitățile necesare pentru atingerea obiectivelor, instituțiile și/sau organizațiile responsabile, care se aduce la cunoștința beneficiarului și a cărui implementare este monitorizată de autoritatea competentă pentru străini.

(2) Planul individual de integrare conține, în mod obligatoriu și cumulativ, activități ce țin de acomodarea culturală, de studierea limbii de stat, de facilitarea accesului pe piața forței de

muncă cu respectarea măsurilor de protecție socială și, după caz, facilitarea accesului la sistemul de învățământ.

(3) Pentru desfășurarea în bune condiții a activităților prevăzute în programul de integrare, instituțiile responsabile pot să apeleze la serviciile unor interpreți și experți, în condițiile legii, de asemenea pot să solicite participarea organizațiilor neguvernamentale.

Articolul 24. Perioada de realizare a planului individual de integrare

(1) Perioada aplicării planului individual de integrare este de pînă la 6 luni de la data semnării angajamentului de integrare sau de la data prevăzută în angajament.

(2) La cererea motivată a beneficiarului și pe baza evaluării situației la încheierea perioadei prevăzute la alin.(1), autoritatea competentă pentru străini poate aproba prelungirea cu cel mult 6 luni a duratei de aplicare a planului individual.

(3) Derularea planului individual de integrare poate fi suspendată în cazul în care realizarea lui devine imposibilă din motive independente de voința părților.

Articolul 25. Facilități de cazare

(1) Beneficiarii programelor de integrare care nu au mijloace de întreținere pot beneficia, la cerere, de cazare în spațiile special destinate acestui scop, care se află în administrarea autorității competente pentru străini.

(2) Cazarea în spațiile prevăzute la alin.(1) poate fi făcută pentru o perioadă de pînă la 6 luni, cu posibilitatea prelungirii cu încă 3 luni pentru motive bine întemeiate, fără a se depăși perioada de implementare a programului de integrare.

(3) Autoritatea competentă pentru străini poate solicita instituțiilor implicate în programul de integrare cazarea beneficiarilor și în alte locuințe decît centrele de cazare, în condițiile legii.

(4) În vederea asigurării facilităților de cazare pentru beneficiarii programelor de integrare, Ministerul Afacerilor Interne poate, după caz:

a) să administreze și să ia în folosință locuințe;

b) să achiziționeze locuințe în limita fondurilor de asistență externă alocate în acest scop de către organizațiile internaționale.

(5) Locuințele prevăzute la alin.(4) pot fi puse la dispoziția străinilor care au obținut o formă de protecție în Republica Moldova numai prin închiriere. Condițiile în care aceste locuințe pot fi închiriate se stabilesc prin hotărîre de Guvern.

Articolul 26. Obligațiile străinilor beneficiari ai programelor de integrare

(1) Străinii beneficiari ai programelor de integrare au următoarele obligații:

a) să participe în mod regulat la activitățile stabilite în planul individual de integrare;

b) să depună eforturi pentru parcurgerea tuturor etapelor programului de integrare, potrivit angajamentului de integrare semnat;

c) să respecte normele de disciplină, de conduită și cele stabilite de conducătorii cursurilor, precum și reglementările interne ale centrelor de cazare sau, după caz, ale altor locuințe;

d) să informeze autoritatea competentă pentru străini asupra oricărei schimbări de natură să afecteze prezența la activitățile de integrare.

(2) Nerespectarea obligațiilor prevăzute la alin.(1) atrage încetarea aplicării uneia sau mai multor măsuri prevăzute în planul individual, inclusiv retragerea dreptului de cazare și a ajutorului rambursabil prevăzut de Legea privind azilul în Republica Moldova.

Articolul 27. Finanțarea programelor de integrare

(1) Programele de integrare sînt finanțate în limita mijloacelor financiare și surselor disponibile prevăzute în acest scop de către instituțiile responsabile.

(2) Pentru realizarea programelor de integrare pot fi atrase și alte surse de finanțare prevăzute de lege.

Capitolul IV

REGIMUL APLICABIL UNOR CATEGORII SPECIALE DE STRĂINI

Articolul 28. Asistența cazurilor speciale

(1) Autoritatea competentă pentru străini sesizează instituțiile specializate în domeniu despre existența cazurilor speciale prevăzute la art.6, a căror asistență acestea urmează să o preia. Autoritatea competentă pentru străini, împreună cu instituțiile specializate, evaluează situația persoanelor care se încadrează în categoria cazurilor speciale și stabilește dacă acestea necesită asistență specializată.

(2) Refugiații și beneficiarii de protecție umanitară care se încadrează în categoria cazurilor speciale pot beneficia de cazare gratuită pe o perioadă ce nu depășește 6 luni în centrele de cazare administrate de autoritatea competentă pentru străini.

(3) La expirarea termenului indicat la alin.(2), beneficiarii de asistență sînt transferați în centrele specializate aflate în gestiunea altor autorități ale administrației publice centrale și locale.

(4) Cazurile speciale sînt incluse în programele de integrare, iar persoanele din această categorie beneficiază, în paralel, de serviciile instituțiilor cu atribuții în domeniu.

Articolul 29. Asistența minorilor neînsoțiți care au obținut o formă de protecție în Republica Moldova

(1) Minorii neînsoțiți care au obținut o formă de protecție în Republica Moldova sînt incluși în sistemul de protecție a copilului în conformitate cu legislația în vigoare, în termen de 15 zile de la data sesizării de către autoritatea competentă pentru străini a secției/direcției asistență socială și protecție a familiei/Direcției municipale pentru protecția drepturilor copilului – Chișinău.

(2) Secția/direcția asistență socială și protecție a familiei/Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului – Chișinău dispune măsurile necesare pentru adaptarea serviciilor oferite la nevoile specifice ale minorilor neînsoțiți după cum urmează:

a) pregătirea specială a personalului din instituțiile specializate;

b) utilizarea serviciilor interpreților și experților în activitățile desfășurate de instituțiile specializate;

c) adaptarea condițiilor de cazare la specificul cultural al minorilor neînsoțiți care au obținut o formă de protecție în Republica Moldova.

(3) Secția/direcția asistență socială și protecție a familiei/direcția pentru protecția drepturilor copilului de la locul aflării minorului neînsoțit întreprinde măsurile necesare pentru a asigura reprezentarea legală a acestuia și a-i aplica o formă adecvată de protecție conform legii.

(4) Secția/direcția asistență socială și protecție a familiei/Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului – Chișinău evaluează periodic situația minorului și informează autoritatea competentă pentru străini.

(5) Pentru a proteja interesul superior al minorului neînsoțit, secția/direcția asistență socială și protecție a familiei/Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului – Chișinău, împreună cu alte autorități și instituții competente, întreprinde măsuri pentru identificarea familiei acestuia. În cazul în care ar fi amenințată viața sau integritatea fizică și psihică a minorului sau a apropiaților săi, în special dacă aceștia au rămas în țara lor de origine, colectarea, prelucrarea și difuzarea informațiilor privind persoanele respective trebuie să fie confidențiale.

(6) Minorii neînsoțiți care beneficiază de o formă de protecție în Republica Moldova participă, în paralel cu activitățile derulate de instituțiile specializate, la programe de integrare după planuri individuale elaborate de secția/direcția asistență socială și protecție a familiei/Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului – Chișinău în colaborare cu autoritatea competentă pentru străini.

Capitolul V

ROLUL INSTITUȚIILOR STATULUI ÎN PROCESUL DE INTEGRARE

Articolul 30. Atribuțiile autorității competente pentru străini

Autoritatea competentă pentru străini:

a) cooperează cu autoritățile administrației publice centrale și locale, organizațiile neguvernamentale și internaționale implicate în procesul de integrare a străinilor;

b) asigură monitorizarea și evaluarea programelor de integrare a străinilor;

c) asigură evidența străinilor beneficiari ai programelor de integrare;

d) prezintă anual autorităților implicate în realizarea programelor de integrare numărul estimat al străinilor potențiali beneficiari ai programelor de integrare pentru a include mijloacele necesare în bugetul de cheltuieli al autorităților respective;

e) la sfârșitul anului calendaristic, prezintă Guvernului raportul integrat privind nivelul de acomodare a străinilor și, după caz, propune soluții și măsuri necesare de intervenție;

f) împreună cu alte autorități implicate, identifică resursele necesare pentru derularea programelor de integrare a străinilor care au obținut o formă de protecție sau un drept de ședere în Republica Moldova.

Articolul 31. Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei:

a) asigură înregistrarea străinilor în căutarea unui loc de muncă;

b) oferă cazare în instituțiile sociale din subordinea sa, conform legii;

c) ține evidența străinilor încadrați în sistemul de protecție socială.

Articolul 32. Ministerul Educației

Ministerul Educației:

a) elaborează metodologia și programul cursurilor de studiere a limbii de stat;

b) consultă Ministerul Culturii la elaborarea metodologiei sesiunilor de acomodare socioculturală;

c) asigură evaluarea nivelului de însușire și cunoaștere a limbii de stat;

d) recunoaște, în conformitate cu actele normative în vigoare, perioadele/actele de studii și calificările obținute de străini în străinătate în vederea înscrierii acestora în instituțiile de învățământ din Republica Moldova sau încadrării lor în câmpul muncii;

e) asigură instruirea, oferă servicii de îngrijire și educație minorilor din instituțiile rezidențiale;

f) ține evidența minorilor încadrați în procesul de instruire.

Articolul 33. Ministerul Culturii

Ministerul Culturii:

a) elaborează metodologia sesiunilor de acomodare socioculturală cu consultarea Ministerului Educației;

b) participă la elaborarea planurilor individuale de integrare și contribuie, prin intermediul structurilor sale, la derularea programelor de integrare.

Articolul 34. Ministerul Sănătății

Ministerul Sănătății:

a) asigură accesul la serviciile medicale în cadrul sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală, în conformitate cu prevederile art.13 și 19;

b) acordă asistență în cazurile speciale prevăzute la art.6.

Articolul 35. Autoritățile administrației publice locale

Autoritățile administrației publice locale:

a) acordă sprijin în derularea programelor și implementarea proiectelor comunitare pentru a înlesni participarea activă a străinilor la viața socială și culturală a comunității;

b) realizează măsuri pentru sporirea nivelului de informare a populației autohtone cu privire la migrație, azil, integrarea socială a străinilor, dezvoltarea spiritului de toleranță și înțelegere interculturală;

c) identifică posibilități de cazare pentru străinii incluși în programele de integrare.

Articolul 36. Colaborarea pentru facilitarea integrării străinilor

Autoritățile administrației publice centrale și locale, în parteneriat cu organizațiile neguvernamentale și internaționale, pot crea rețele de colaborare pentru facilitarea integrării străinilor, inclusiv prin delegarea și subcontractarea către organizațiile neguvernamentale a anumitor activități specifice.

Articolul 37. Mecanismul de coordonare a procesului de integrare

Autoritățile administrației publice centrale și locale se vor consulta periodic în vederea implementării prevederilor prezentei legi. În consultări vor fi implicați reprezentanți ai societății civile și ai organizațiilor internaționale care desfășoară activități în domeniul migrației și azilului.

Articolul 38. Soluționarea litigiilor și răspunderea juridică pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

(1) Litigiile care apar în procesul de aplicare a prezentei legi se soluționează în modul prevăzut de legislația în vigoare.

(2) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală, după caz.

Capitolul VI

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 39.

(1) Prezenta lege intră în vigoare de la 1 iulie 2012.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în corespundere cu prezenta lege.

(3) Străinii care au obținut o formă de protecție în Republica Moldova anterior intrării în vigoare a prezentei legi și care nu au beneficiat de programe de integrare pot depune cererea de participare la programul de integrare în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.